

N:o 163.

Af Herr Rosenberg: Om indragning af kronofogde-tjensterna och dithörande göromåls öfverflyttande på länsmännen.

Under flera riksdagar har frågan om kronofogde-tjensternas indragning varit föremål för motionärers förslag, och mer och mer har åsigten om obehöfligheten af denna mellanlänk i embetsmannakedjan funnit genklang hos Svenska allmänheten. Ännu har dock frågan hos Statsmagterna icke vunnit mera uppmärksamhet, än att Kongl. Maj:t vid innevarande riksdag, som Svenska folket på goda skäl hoppats skulle blifva en sparsamhets-riksdag, i nåder föreslagit inrättandet af icke mindre än fyra nya kronofogde-tjenster på en gång.

Innan ett bifall lemnas till detta nådiga förslag, torde det vara stora anledningar för handen att göra sig fullt reda för, huruvida dessa embetsmän verkligen äro af behovet påkallade, eller om de icke mera höra till en förgången tid än till den närvarande.

Det har funnits tider, icke särdeles långt tillbaka, då skickliga ämnen till kronolänsmän med ens någorlunda hjälplig skrifkunnighet och tjenstemannaduglighet saknades. Deras löner bestodo i sammanskott, några bötesandelar, kanske äfven mutor, deras samhällsställning var ingalunda afundsvärd, allmogen helsade dem med fruktan eller förakt, och äfven med god vilja var det knappast möjligt för denna tjenstemannaklass att lyfta sig ur sin förnedring. Att kronofogdar under sådana förhållanden voro behöflige, lär icke kunna bestridas.

Tidsförhållandena hafva betydligt förändrats. Kronolänsmännen äro numera, om icke väl, så åtminstone ordentligt aflönade tjenstemän med vanligen högre kunskaper och mera omfattande allmän bildning, än som författningsenligt kan af dem fordras, deras anseende och förtroende hos allmogen har stigit i samma mån, som de med kunskaper, redbarhet och intresse för det allmänna bästa vetat att deraf göra sig förtjente, och i dessa afseenden torde intet skälighets hinder förefinnas för öfverflyttande af kronofogdarnes göromål på länsmännen.

De flesta af kronofogdarnes ursprungliga göromål, såsom väggranskningar, utmätningar, exekutiva auktioner m. m. förrättas af länsmännen, och ofta erfar man, att dessa på längre eller kortare tider förordnas att bestrida kronofogde-tjensterna. Hvad man vanligen förebrår såsom hinder för alla göromålens öfverflyttning på länsmännen är, att kronouppbördens icke kan dem anförtros. An-

tager man, att Sverige i medeltal har fem kronolänsmän för hvarje kronofogde, och de förra lika väl som den sednare kunna åläggas ställa uppborðsborgen, så erhåller ju genom förändringen Statsverket en femdubbelt större säkerhet för uppborðens behöriga inlevererande, än hvad det under nuvarande förhållanden har. Att länsmännen likaväl som fogdarne förstå det tekniska i uppborðsgöromålen, lærer ingen på allvar vilja bestrida.

Jag kan således för min del icke finna talande behof af kronofogde-tjensternes längre bibehållande. Väl vågar jag icke antaga, att genom deras indragning några märkligt stora besparingar skulle tillskyndas Statsverket, enär länsmännen dervid måste tillerkännas löneförhöjning, möjligtvis häradskrifvarne också någon tillökning, och Konungens Befallningshafvande troligen komme att göra anspråk på flera skrifbitråden; men i alla fall torde besparingarne icke blifva obetydligare, än att de gerna kunna medtagas i räkningen, i synnerhet om i sammanhang dermed en skälilig reglering af landssekreterarnes sportelinkomster kunde genomföras.

Hvad jag i främsta rummet räknar såsom viktigt i denna fråga är snabbhet i ärendenas gång och allmogens bekvämlighet. Vår tid älskar skyndsamhet och redan af detta skäl böra, så fort ske kan, de gamla tunga formerna afskaffas. Det kan icke kallas klok hushållning att först låta Konungens Befallningshafvandes bref och kungörelser föras genom större delen af fögderiet till fogdekontoret, derifrån återsända dem i nya konvoluter till stor del samma väg tillbaka till de olika länsmännen, hvarifrån de återgå i åter nya konvoluter, kanske en del af samma väg för tredje gången, till presterskapet och fjerdingmännen, hvarmed kronobrefbärande idkeligen få löpa fram och åter, härs och tvärs. Samma förhållande gäller om allmogens angelägenheter. Ett utslag, som skall lemnas till verkställighet, måste ofta först genom flera mils resa tillställas kronofogden, så går det med påtecknade ordres tillbaka till länsmanen, när medlen äro inkasserade får fordringsegaren icke lyfta dem hos länsmanen, utan måste åter göra en eller flera resor till fogdekontoret. Mångfaldiga exempel kunde anföras på detta onödiga slösande med tid och resebesvär i olika riktningar, hvilket utan särskilda kostnader kunde betydligt förenklas; det anförda må dock vara nog.

Då jag lifligt hyllar den grundsatsen, att embetsmännen äro till för folkets skull och icke tvärtom,

lå jag är viss, att kronofogde-tjensterna äro i sjelfva verket blott en mellanhand, som vållar tidsutdrägt emellan den egentligen befallande och verkställande myndigheten,

då dessa tjensters indragning och göromålens direkta öfverflyttande på kronolänsmännen, långt ifrån att medföra förökade utgifter, skall tillskynda Statsverket icke obetydliga besparingar,

då

då en större sammankomst af landsstats-tjenstemän för icke längesedan offentligt uttalat sig för uppbördsbestyrets öfverflyttande på kronolänsmännen, och då slutligen den större säkerhet, man velat finna i kronofogdarnes handhafvande af kronouppbörden, ofta — nyligen i Westerås län — blifvit på ett sorgligt sätt gäckade;

så finner jag mig hafva full befogenhet till den hemställan, att inga nya kronofogde-tjenster vidare må inrättas, utan tvärtom sådana åtgärder af Statsmagterna vidtagas, att de redan varande må varda indragna och deras göromål på kronolänsmännen öfverflyttade.

Om remiss till Stats-Utskottet, der frågan om de föreslagna nya kronofogde-tjensterna kommer att handläggas, anhålles vördsammast.

Stockholm den 26 Januari 1867.

S. Rosenberg,
från Christianstads län.